

УКРАЇНА

(19) **UA** (11) **41476** (13) **U**
(51) МПК (2009)
A61K 36/00
A61K 8/97 (2009.01)
A61P 13/00
A61P 13/02 (2009.01)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ
І НАУКИ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ

ОПИС ДО ПАТЕНТУ НА КОРИСНУ МОДЕЛЬ

видається під
відповідальність
власника
патенту

(54) ЛІКАРСЬКИЙ ЗБІР "ЛЕРІК" ДЛЯ ЛІКУВАННЯ ПРОСТАТИТУ

1	2
(21) u200814378	трава деревію з квіт-
(22) 15.12.2008	ками 3,3-4,1
(24) 25.05.2009	трава череди трироз-
(46) 25.05.2009, Бюл.№ 10, 2009 р.	дільної 10,0-12,3
(72) РУСАНОВ СЕРГІЙ ЄВГЕНІЙОВИЧ, UA,	трава звіробою 6,6-8,2
СТУСЬ ВІКТОР ПЕТРОВИЧ, UA	трава душиці 6,6-8,2
(73) РУСАНОВ СЕРГІЙ ЄВГЕНІЙОВИЧ, UA,	трава грициків 6,6-8,2
СТУСЬ ВІКТОР ПЕТРОВИЧ, UA	трава гірчака 6,6-8,2
(57) Лікарський збір для лікування простатиту, що	трава споришу звичай-
містить листя кропиви та траву деревію з квітками,	ного 6,6-8,2
який відрізняється тим, що додатково містить	трава чебрецю 3,3-4,1
трави череди трироздільної, звіробою, душиці,	трава безсмертника
грициків, гірчака, споришу звичайного, чебрецю,	однорічного з квітками 3,3-4,1
безсмертника однорічного з квітками, квітки ромаш-	квітки ромашки 9,9-12,3
ки, квіткові кошики нагідок, суцвіття цмину та	квіткові кошики нагідок 6,6-8,2
листя підбілу при наступному співвідношенні рос-	суцвіття цмину 3,3-4,1
линних інгредієнтів, мас. %:	листя підбілу 6,6-8,2.
листя кропиви 10,0-12,3	

Корисна модель належить до медицини, зокрема, до медичних препаратів невизначеної структури, утримуючих матеріали рослинного походження, їхні похідні чи екстракти та може бути використаною в клініці урологічних захворювань, насамперед, гострого, хронічного простатиту та розладів потенції шляхом фітотерапії.

Останнім часом відзначається збільшення випадків виявлення хронічного простатиту, у зв'язку зі збільшенням захворюваності чоловіків на різні типи уретриту, епідимоорхіту, зниженням імунореактивності організму та впливом навколишнього середовища [1].

Гострий простатит традиційно лікують антибіотиками, особливо, коли виявляють його інфекційне походження, в деяких випадках допускають масаж передміхурової залози, мікрохвильову гіпертермію простати. Результати таких лікувань багато в чому залежать від активності, тривалості та стану статевих функцій. Проте, ефективність таких впливів у багатьох випадках залишається

низькою, повної гарантії позбавлення простатиту, у т.ч. його хронічних форм не існує. У зв'язку із цим постає питання про пошук нових, нешкідливих і недорогих засобів лікування, які забезпечують скорочення терміну і повноту ремісії (послаблення) захворювання.

На погляд заявника, більш ефективною в цьому напрямі є фітотерапія, на основі використання місцевої сировини рослинного походження, котра добре переноситься хворими й показана для довготривалих лікувальних і профілактичних курсів. Сировина рослинного походження, на разі раціональної селекції, вигідно відрізняється незначною токсичністю та забезпечує реалізацію м'якого, нешкідливого терапевтичного ефекту.

Відомий лікарський збір для лікування та профілактики урологічних захворювань, у т.ч. ускладнених функціональними порушеннями статевої системи, що включає бруньки берези, рильця кукурудзяні, трави хвоща польового, деревію, череди, золототисячника, листя чорної смородини,

(13) **U**(11) **41476**(19) **UA**

ліщини звичайної (горіха лісового) і груші лісової, узяті у певному ваговому співвідношенні [2]. З властивостей даного збору впливає, що бруньки берези, трава хвоща польового, рильця кукурудзяні, відомі як сечогінні та протизапальні засоби, які часто вживаються при захворюваннях сечового міхура, простатиті, доброякісній гіперплазії простати й деяких формах чоловічої безплідності. Рильця кукурудзяні нормалізують секрецію та моторику травної системи. Трава череди, листя чорної смородини і лісової груші добре посилюють діурез, а трава деревію та кукурудзяні рильця - згортання крові за рахунок збільшення числа тромбоцитів і гемокоегуляції. Включення до складу збору листя лісового горіха та лісової груші дещо підсилює міотонічну функцію м'язів передміхурової залози, а від того нормалізує тонус простати, що показано для поліпшення статевої функції. Листя горіха лісового (ліщини звичайної), які багаті на альдегіди (гексен-2-аль-1), ефірні масла, парафіни, пальмітинову кислоту, вітамін С, каротин, дубильні речовини, флавоноїди (кверцитрин, мірицитрин), глікозид також знижують фізіологічні процеси передміхурової залози.

Однак, з причини неповноцінної селекції рослинних інгредієнтів наданий збір може заподіювати шкоду здоров'ю та його різноманітні ускладнення, що не відповідає критерію «промислова придатність». Так, ефірні масла листя горіха лісового звужують судини, смолисті речовини бруньок берези та кремнієва кислота трави хвоща польового подразнюють ниркові тканини, погіршують їхню функцію, провокують онтогенез нефриту, нефротичного синдрому, а трава золототисячника - розлади системи травлення.

Є очевидним, що в складі відомого збору відсутні засоби нормалізації повнокров'я венозних судин тазового дна, мікроциркуляторного русла, посилення міграції формених елементів крові у тканину передміхурової залози, а також активації в ній інкреторної, бар'єрної, секреторної, моторної та обмінної функцій, що дозволяє кваліфікувати його корисність дуже низькою при лікуванні простатиту.

З іншої сторони, у винаході не згадуються урологічні захворювання й види функціональних порушень статевої системи, на які поширюється патент, відсутні засоби коригування психоемоційної системи чоловіків з вадами статевої функції, що стримує коригування ступенів соматизації та еректильної дисфункції.

Найбільш близьким до дійсної корисної моделі серед об'єктів аналогічного призначення за кількістю істотних ознак є лікарський збір «Фіто-Про» для лікування простатиту, що включає листя кропиви, траву деревію з квітками, а також листя брусниці, бруньки берези й траву кропиви собачої, при наступному співвідношенні компонентів, мас. %:

листя кропиви	15,0-20,0
листя брусниці	20,0-25,0
бруньки берези	20,0-25,0
трава кропиви собачої	15,0-20,0
трава деревію з квітками решта	[3]

До складу даного збору залучена лікарська сировина рослинного походження, що включена в

Державну фармакопею та Державний реєстр. Достовірно відзначається, що йому притаманні протизапальна, сечогінна, антимікробна та імунотонічна дії при гострих і хронічних простатитах, захворюваннях нирок і сечового міхура. Це пояснюється тим, що кропива володіє вираженими протимікробною, протизапальною, тонізуючою, кровоспинною, сечогінною діями та стимулює статеву активність. У сукупності з рештою інгредієнтів збору кропива дає позитив в лікуванні доброякісної гіперплазії передміхурової залози, чоловічого безпліддя, сперматореї, частих поліцій, слабкої ерекції, функціональної недостатності наднирників й еректильної дисфункції. За іншими рецептурами може посилювати статевий потяг і збільшувати сперматогенез. Трава й квітки деревію прискорюють процес згортання крові, впливаючи на гемокоегуляцію шляхом збільшення числа тромбоцитів, нормалізує секрецію та моторику травного тракту, знижує ймовірність виникнення побічних ускладнень, таких як порушення функції шлунково-кишкового тракту, подразнення нирок тощо.

За цих передумов більшість з інгредієнтів лікарського збору «Фіто-Про» допускає прискорення ремісії захворювання.

Однак, лікувальна активність збору «Фіто-Про» та повнота ремісії простатиту після курсу його вживання залишаються не досить високими, з причини недостатньої селекції рослинних інгредієнтів. Можливо, це зумовлене й погіршенням функції нирок, розвитком нефриту, нефротичного синдрому, внаслідок інфікування тканин надлишковою кількістю смолистих речовин бруньок берези, які займають понад 20% в обсязі збору «Фіто-Про».

Тому до основи дійсної корисної моделі поставлена задача розробити лікарській збір для лікування простатиту, використання якого дозволило б шляхом покращення селекції рослинної сировини збільшити лікувальну активність та скоротити термін повної ремісії.

Поставлена задача досягається тим, що при використанні лікарський збір для лікування простатиту, що включає листя кропиви та траву деревію з квітками, у відповідності до корисної моделі, додатково утримує трави череди трироздільної, звіробою, душиці, грициків, гірчака, споришу звичайного, чебрецю, безсмертника однорічного з квітками, квітки ромашки, квіткові кошики нагідок, суцвіття цмину й листя підбілу, при наступному співвідношенні інгредієнтів, мас. %:

листя кропиви	10,0-12,3
трава деревію з квітками	3,3-4,1
трава череди трироздільної	10,0-12,3
трава звіробою	6,6-8,2
трава душиці	6,6-8,2
трава грициків	6,6-8,2
трава гірчака	6,6-8,2
трава споришу звичайного	6,6-8,2
трава чебрецю	3,3-4,1
трава безсмертника однорічного з квітками	3,3-4,1
квітки ромашки	9,9-12,3
квіткові кошики нагідок	6,6-8,2
суцвіття цмину	3,3-4,1
листя підбілу	6,6-8,2.

Причинно-наслідковий зв'язок сукупності істотних ознак дійсної корисної моделі з вищезазначеним технічним результатом полягає в наступному.

До складу збору «Лерік» входять фармакопейні рослини, які при вищезазначеному використанні не викликають токсичних або будь-яких побічних дій.

Завдяки багатому набору полісахаридів, каротиноїдів і флавоноїдів трава череди трироздільної, у сукупності з органолептичними властивостями решти інгредієнтів добре посилює діурез, пригнічує патогенетичні ланки простатиту, активує діуретичні, регенераторні, імунокоригуючі функції, чим попереджає онтогенію запальних процесів передміхурової залози.

Трава звіробою ефективно пригнічує осередки хронічної інфекції, протидіє запаленням сечостатевої системи, які у багатьох випадках стають чинниками онтогенії та хронізації простатиту. Відомо, що на її основі виготовляють антибіотики (іманін, новоіманін), які пригнічують більше ніж 40 мікробних популяцій [4].

Спориш звичайний володіє протимікробною, протизапальною, антиоксидантною, кровоспинною та сечогінною діями. Кремній, котрий входить до його мінеральної основи, каталізує імунологічні реакції, білково-вуглеводні обміни, фагоцитоз, біосинтез колагену, посилює резистентність організму, міцність та еластичність сполучних тканин, а також володіє тонізуючою дією.

Трави чебрецю, безсмертника однорічного з квітками добре активують протизапальну, протимікробну, заспокійливу дії та нормалізують судинний тонус, що сприяє коригуванню психоемоційної системи.

Квітки ромашки зменшують тиск, здавлювання тонкостінних вен, мають прийнятну в'язальну та антисептичну дії.

Квіткові кошики нагідок сприяють підвищенню тонусу судин, мікроциркуляції крові у передміхуровій залозі, органах сечової системи, а також пригнічують запалення слизових оболонок, зменшуючи активність інфекції, що підсилює міотонічну функцію м'язів передміхурової залози, а від того нормалізує тонус простати для поліпшення статевих функцій.

Суцвіття цмину забезпечує спазмолітичну, сечогінну, кровоспинну дії, стимулює транспорт сечі, тонус жовчного міхура, є заспокійливим засобом.

Листя підбілу знижують запалення передміхурової залози.

Решта компонентів збору - трави душиці, грициків, гірчака посилюють функцію патологічно зміненої передміхурової залози.

Органолептичні властивості лікарського збору «Лерік» збільшують лікувальну активність та прискорюють досягнення повної ремісії простатиту у 1,3 рази, а також не викликають токсичних чи будь-яких побічних дій.

Запропонованому збору привласнена назва «Лерік», що дозволятиме його ідентифікацію у сфері застосування та відрізнити від «Фіто-Про».

Таким чином, сукупність ознак збору «Лерік» для лікування простатиту є суттєвою та відповідає критерію «новизна», оскільки має причинно-

наслідковий зв'язок з реалізацією вищезазначеного технічного результату та явним чином не впливає з досліджуваного рівня техніки.

Відомості, котрі підтверджують можливість використання збору «Лерік» і реалізацію вищезазначеного технічного результату зв'язуються з наступним.

Підготування запропонованого збору лікарських рослин до вживання досягається звичайним змішуванням сухих компонентів за умов запропонованої концентрації, а надалі звичайним заварюванням сухої маси.

Для покращення лікувальної активності збору та збільшення повноти ремісії простатиту залучають листя кропиви, траву деревію з квітками, а також трави череди трироздільної, звіробою, душиці, грициків, гірчака, споришу звичайного, чебрецю, безсмертника однорічного з квітками, квіткові кошики нагідок, суцвіття цмину та листя підбілу, при наступному співвідношенні рослинних інгредієнтів, мас. %:

листя кропиви	10,0-12,3
трава деревію з квітками	3,3-4,1
трава череди трироздільної	10,0-12,3
трава звіробою	6,6-8,2
трава душиці	6,6-8,2
трава грициків	6,6-8,2
трава гірчака	6,6-8,2
трава споришу звичайного	6,6-8,2
трава чебрецю	3,3-4,1
трава безсмертника однорічного з квітками	3,3-4,1
квітки ромашки	9,9-12,3
квіткові кошики нагідок	6,6-8,2
суцвіття цмину	3,3-4,1
листя підбілу	6,6-8,2.

З метою реалізації найбільшої лікувальної активності збору наготовлювали експериментальні проби на різних межах концентрації інгредієнтів (мас. %).

Після пригнічення активності інфекцій та покращення стану лейкоцитів у секреті передміхурової залози за результатом курсу протизапальної антибактеріальної терапії, запропонований збір вживали 25 хворих на хронічний простатит у фазі його нестійкої ремісії.

Лікарській збір «Лерік» призначали як фітотерапевтичний засіб, у вигляді завареного та настоюваного напою на протязі 30-45хв. Його приймали вранці, серед дня та ввечері, по 100мл за 30хв натще, протягом 1 місяця.

Перед призначенням курсу і через 30дб після початку фітотерапії у хворих визначали розміри, об'єм, структурні зміни паренхіми та секрету передміхурової залози шляхом її УЗ дослідження та ректального пальпування.

Спостереження за хворими на простатит засвідчували зменшення больового синдрому, дизурічних явищ, збільшення лібідо. Високу лікувальну активність збору відзначали за даними УЗ досліджень і пальпацій у 84-88 % хворих. На загальному фоні констатували зменшення болючості передміхурової залози. Досягання повноти ремісії простатиту встановлювали за зменшенням обсягу й розмірів передміхурової залози в динаміці, зок-

рема, з $28,35 \pm 5,26 \text{ см}^3$ до $23,12 \pm 3,48 \text{ см}^3$. За посівами сечі та секрету передміхурової залози виникнення чи зростання мікрофлори не спостерігали. Про збільшення лікувальної активності збору також свідчило зникнення лейкоцитурії, зниження кількості лейкоцитів до 2-8 у полі зору за аналізом секрету передміхурової залози, нормалізація лецитинових зерен у 76% хворих кількості, котрі відбивають стан гормонального обміну передміхурової залози.

Апробація лікарського збору «Лерік» виявила його спроможність впливати на перебіг запальних процесів передміхурової залози та посилювати мікроциркуляцію крові ефективніше ніж «Фіто-Про», завдяки вищій якості селекції лікарської сировини та усуненню чинників дисфункції нирок, онтогенії нефриту та його синдрому.

Приклад

Хворий Д., 27 років, перебував з приводу лікування хронічного простатиту у Дніпропетровській ОКП ім. І. Мечнікова (і/х №901 від 20.08.08).

До лікування: нормоспермія, еректильна дисфункція психогенного генезу, біль у паху, 3-річна безплідність. Простата: щільність еластична, границі невиразні. У секреті простати: лкц.у п/зору - 85; еритроцит. - 0, лецитинових зерен незначна кількість, флора - велика кількість коків; зіскрібки з уретри: лкц.у п/зору - 2,0, еритроцит. - 0, слизу - 0, флори - одинична кількість коків. Гормони крові: Т - $20,5 \text{ нмоль/л}$, ЛГ - $3,1 \text{ мкЕд/мл}$, естрадіолі - 59 пг/мл . Спермограма: V - $4,1 \text{ мл}$; pH 7,2; щільність сперматозоїдів 82 млн/мл ; активно рухливих - 50%; морфологічно змінених - 35%; лимонна кислота - 13 ммоль/л ; фруктоза - 33 ммоль/л ; лкц./мл - $1,5 \times 10^6$.

Після місячного курсу фітотерапії лікарським збором «Лерік», приготовленому на основі (мас. %) листя кропиви (11,0), трав деревію з квітками (4,0), череди трироздільної (12,0), звіробою (8,0), душиці (7,0), грициків (7,0), гірчака (8,0), споришу звичайного (8,0), чебрецю (4,0), безсмертника однорічного з квітками (3,0), квіток ромашки (11,0), квіткових кошиків нагідок (7,0), суцвіття цмину (3,0) та листя підбілу (7,0) досягли зменшення болю, відновлення адекватної ерекції та збільшення діу-

резу. У секреті простати: лкц.у п/зору - 22,5, еритроцит. - 0, лецитинових зерен мала кількість, флори - 0; у зіскрібках з уретри: лкц.у п/зору - 0, еритроцит. - 0, слизу - 0, флори - 0. Гормони крові: Т - $22,4 \text{ нмоль/л}$, ЛГ - $3,1 \text{ мкЕд/мл}$, естрадіолі - 59 пг/мл . Спермограма: V - $3,8 \text{ мл}$; pH - 7,2; щільність сперматозоїдів 94 млн/мл ; активно рухливих - 70 %; морфологічно змінених - 24 %; лимонна кислота - 13 ммоль/л ; фруктоза - 33 ммоль/л ; лкц./мл - $1,5 \times 10^6$. Повна ремісія простатиту була досягнута на протязі 2 місяців, що швидше ніж за умов фітотерапії на основі «Фіто-Про» у 1,3 рази.

Наведений приклад використання збору «Лерік» підтверджує можливість використання його лікувальної активності в урологічній практиці, щодо лікування гострого або хронічного простатиту та розладів потенції з прийнятим результатом повноти ремісії без вікових обмежень.

З урахуванням вищезазначених тверджень пропонуване рішення задачі відповідає умові «промислова придатність», а за умов п.2 Ст.7 Закону його можливо кваліфікувати корисною моделлю.

Джерела інформації:

1. Люлько О.В., Стусь В.П. Використання продуктів бджільництва у комплексному лікуванні хронічного простатиту // Урологія. - 1998. - № 3. - С.64-67.

2. Стусь В. П. Хронический простатит. - Д.: Пороги, 1996. - 66с.

3. Лекарственный сбор для лечения и профилактики урологических заболеваний: Пат. 2098116 России, МПК А61К36/00 / Л.П. Герасимова, А.А. Герасимов (Россия). - №96106356/14; заявл. 10.10.96; опубл. 10.12.97.

4. Урологический сбор «Фито-Про» для комплексного лечения простатита и способ его лечения: Пат. 2238750 С2 России, МПК А61К35/78, А61Р13/00 / Елецкая О.А., Шатохин М.Н., Шестаков С.Г., Конопля А.И., Яцюк В.Я., Чалый Г.А., (Россия); Курский государственный медицинский университет (Россия). - №2002135862/15; заявл. 31.12.02; опубл. 27.10.04.

5. Губергриц А.Я. Соломченко Н.И. Лекарств. растений. Донбасса. Донецк: «Донбасс», 1992. - 62с.